

Standaardnederlands: de sleutel tot integratie in Vlaanderen?

Immigratie is een aloud fenomeen, toch lijkt het steeds actueler. Kranten schrijven wekelijks over de vluchtelingen crisis en het onderwerp is eveneens het stokpaardje van politici. Het zijn ook die beleidsmedewerkers die benadrukken hoe belangrijk het is dat nieuwkomers de Vlaamse waarden, normen en overtuigingen respecteren en – als het dan nog even kan – eigen maken. Daarbij is de eerste stap 'eenvoudig': Nederlands leren. De lessen Nederlands voor anderstaligen (NT2-onderwijs) lijken dé garantie op integratie, een goede job, huisvesting, ... You name it!

Steeds meer nieuwkomers schrijven zich dan ook (uit noodzaak of uit vrije wil) in voor de cursussen. Het aantal inschrijvingen steeg in zes jaar tijd met bijna 30% tot maar liefst 127 455 cursisten in 2016. Maar vinden zij die cursussen wel efficiënt? Sara Van Cleemputte, master in de meertalige communicatie, ging het in haar thesisonderzoek na bij een unieke groep cursisten: degenen die doorzetten tot het C1-niveau, het hoogste taalniveau binnen het NT2-onderwijs. Van Cleemputte peilde voor haar onderzoek onder meer naar de moeilijkheden die de participanten ervaren wanneer ze Nederlands praten en naar hun attitudes ten opzichte van het NT2-onderwijs.

"je probeert een andere taal te leren en dan nog die varianten, das heel moeilijk"

Les 1: een vreemde taal

De lessen Nederlands blijken te focussen op Standaardnederlands, de officiële taal in Vlaanderen. Die focus gaat echter lijnrecht in tegen de taalpraktijk. Want zeg nu zelf, praat jij zoals een nieuwsanker wanneer je vlug een praatje slaat met je buurman? Standaardnederlands wordt in informele contexten amper gebruikt door Vlamingen en dat leidt tot frustraties bij de taalleerders die hun kennis moeilijk kunnen toepassen in een omgeving waarin dialecten

en tussentaal overheersen. Ilona, een Hongaarse cursiste, is zich goed bewust van het gevarieerde taallandschap in Vlaanderen en erkent ook de moeilijkheden ervan: *"je probeert een andere taal te leren en dan nog die varianten, dat heel moeilijk, heel uitdagend"*. Pragma vindt het eveneens lastig om dialect te begrijpen, want sommige woorden leer je gewoonweg niet op school.

Leer hen toch de spreektaal!

De oplossing ligt voor de hand: leer nieuwkomers de spreektaal. Toch? Maar wat als een cursist gesprekken leert voeren in Brugge en dan het nieuwsbericht beluistert, gaat solliciteren of plots verhuist naar Limburg, waar heel wat inwoners geen pap gegeten hebben van het West-Vlaamse taaltje? Hoewel meer dan 70% van de ondervraagde cursisten

zijn of haar kennis van de spreektaal wil verbeteren, zijn de meesten er toch van overtuigd dat het goed is om eerst Standaardnederlands te leren. Enkelen onder hen pleiten er wel voor om spreektaal in het NT2-onderwijs te introduceren. Op welk niveau dat het best zou gebeuren is nog onduidelijk.

Hier spreekt men Nederlands

Ondanks de kloof tussen taalpraktijk en taalonderwijs, zijn de cursisten vrij tevreden over de lessen Nederlands. Ze erkennen ook het belang van Nederlands kunnen spreken in Vlaanderen. Het zou hen namelijk aan een betere job kunnen helpen en ook op sociaal vlak voordelen opleveren. Drie vierde van de participanten gebruikt de taal iedere dag. Toch is het onduidelijk of taalvaardigheid volstaat om je te integreren en een job te vinden. Andere elementen zoals meertaligheid en discriminatie op de arbeidsmarkt worden al te vaak over het hoofd gezien. Pulinx en Van Avermaet toonden in 2017 al aan dat heel wat nieuwkomers moeite hebben om relaties met Vlamingen aan te knopen. Dat bleek ook uit Van Cleemputte's onderzoek. Alpaslan, een Bulgaarse cursist, woont al bijna drie jaar in Gent. Na twee jaar lessen Nederlands gevolgd te hebben, heeft hij nog steeds geen Vlaamse vrienden en voelt hij zich nog niet thuis in de stad. Ook Ilona herkent dat gevoel. Zij woont al acht jaar in België en volgde al drie cursussen Nederlands. Talenkennis blijkt dus niet altijd voor een betere

integratie te zorgen. Extra ondersteuning om contacten tussen Vlamingen en nieuwkomers te bevorderen zou dan ook nuttig zijn, net als meer toegankelijke psychosociale ondersteuning.

De integratie van immigranten kan dus op een geschiktere manier aangepakt worden. Daarbij moeten Vlamingen zichzelf in vraag durven stellen. Primeren de eisen die zij opleggen aan de nieuwkomers of gaat het om de noden die nieuwkomers ervaren wanneer ze zich willen integreren?

Scriptie

Van Cleemputte, S. (2018). *Standard Dutch: the key to integrating in Flanders? Sociolinguistic-ethnographic research into adult newcomers' difficulties when speaking Dutch*. Universiteit Gent, Gent.

Meer lezen?

Homans, L. Beleidsnota 2014-2019 Integratie en Inburgering, 2014-2019 § (2014).

Noppe, J., Vanweddigen, M., Doyen, G., Stuyck, K., Feys, Y., & Buysschaert, P. (2018, May). Vlaamse Migratie- en Integratiemonitor 2018. Agentschap Binnenlands Bestuur.

Pulinx, R., & Van Avermaet, P. (2017). The impact of language and integration policies on the social participation of adult migrants. In J.-C. Beacco, H.-J. Krumm, D. Little, & P. Thalgott (Eds.), *The Linguistic Integration of Adult Migrants / L'intégration linguistique des migrants adultes*. Berlin, Boston: De Gruyter. <https://doi.org/10.1515/9783110477498-008>

VVSG. (2017). *Bevraging Integratie van vluchtelingen*. Brussel. Retrieved from <http://www.vvsg.be/nieuws/Documents/>

Bronnen afbeeldingen

- Afbeelding 1 <https://bienet.be/dialectproject-de-enige-echte-west-vlaming/wuk-zeg-je/>
- Afbeelding 2 <https://lectrr.be/nl/tags/dialect>